

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsako leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Terreste, «Nova tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Terreste» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Čestiti volilci okolice!

Prešlo je komaj nekoliko mesecev odkar ste na volišču skazali svojo narodno navdušenost in politično zrelost; kajti k ljubi hudemu pritisku mogočne in nam sovražne stranke glasovali ste skoro enoglasno za Vašega rojaka in mnogoletnega voditelja Ivana Naborgoja. Z Vašo neomahljivostjo in politično značajnostjo ste zbudili pozornost vse Austrije in vsih Slovanov; se spoštovanjem so Vas imenovali na daleč in široko, in Vi smete ponosni biti na sijajno Vaše dejanje od 7. junija 1885!

Zopet Vas kliče državljanska dolžnost na volišče; v nedeljo 24. t. m. voliti Vam je 6 poslancev v mestni, oziroma deželni zbor Tržaški. Po resnem posvetovanji s posameznimi odbori prišel je podpisani osrednji odbor do prepričanja in sklepa, da Vam nasvetuje za Vaše poslance v mestnem oziroma dež. zboru te le gospode:

- Za I. okraj (Skedenj, Sv. M. Magdalena zgornja in zdolnja): **PETER PERSIČ**, c. k. cerinski uradnik v Trstu.
- Za II. okraj (Rocol, Kadin, Lonjer): **IVAN MARIJA KLUN** pokojnega Antona, posestnik v Rocolu.
- Za III. okraj (Sv. Ivan, Verdela, Kolonja, Škorklja): **ŠTEFAN NADLIŠCHEK**, posestnik in geometer v Sv. Ivanu.
- Za IV. okraj (Rojan, Barkovlje, Greta): **FILIP ABRAM**, c. k. svetovalec više sodnije v Trstu.
- Za V. okraj (Občina, Trebič, Bane, Gropada, Padrič, Bazovica): **VALENTIN MATEJ SCHIVITZ**, inženir v Trstu.
- Za VI. okraj (Prosek, Kontovelj, Križ): **IVAN NABERGOJ**, državni poslanec in posestnik v Proseku.

Naši kandidatje so vsi navdušeni narodnjaki, domači ljudje, goreči za blagost in korist Vas okoličanov in za blagost velike avstrijske države. Uprav zdaj, ko je v mestu neprijazna stranka zmagala, velja da pokaže državi in cesarju zvesti okoličan, da ga ne omaja nobena sila in tudi skrajna sreča in napuh nasprotnika ne.

Okoličani! *ta pot zopet velja, da vsi, kateri imate pravico voliti*, oddaste svoj glas in da pokažete, kakor ste dokazali za volitev v drž. zbor svojo politično zrelost in lojalnost. — Na Vas se ozira zdaj vse mesto in vsa velika avstrijska domovina. — V nedeljo 24. t. m. pojdite vsi na volišča, bodite edini, ogibajte se nasprotnikov s prilizujenimi besedami in obetami, vsi volite, kakor Vam veléva vaša vest, vaša čast in prava ljubezen do domovine. Vaši poslanci naj bodo zgoraj nasvetovani narodni, pošteni možje!

Trst, 20. januarja 1886.

Osrednji volilni odbor:

Žavije: Ant. Križanac. — S. M. M. Zgornja: gg. Ant. Vecchiet, vulgo Bernja, Andrej Lavrenčič, Ivan M. Gregorčič, I. M. Furlan, Luka Jurjevič, Andrej Komar, Ant. Kariž, Jožef Vecchiet, Ant. Kocijančič, Jurij Bjekar, Andrej Bjekar, Ant. Čok, Ivan Vecchiet (Kovač), Jož. Mužina, Lovro Vecchiet, Ant. Vecchiet, J. Vecchiet, Ivan Garužič, Jožef Cerkenik, Janez Bizjak, Jakob Križak, Jakob Stopar (Baldon), Ant. Sila, Jožef Vecchiet (Sčinkovec), Ant. Stubelj. — S. M. M. Spodnja: Anton Miklavc, Jožef Kuret, Ivan Sancin (Sira), Ivan Jež. — Skedenja: Jušt Sancin Čučeron, Stefan Purič, Ivan Sancin (Drejač), Andrej Sancin (Oraž), Lovro Godina (Derlu), Ivan Sancin (Jadre), Andrej Servo, Ivan Sancin (Drejač), Ivan Godina (Kudrič), Jožef Sancin (Smec), Jakob Sancin (Gila), Vincenc Sancin (Facijs), Ant. Sancin (Drejač), Jožef Sancin (Drejač), Miha Sancin (Toč), And. Oblak, Ivan Sancin (mežnar), Jožef Sancin (Nemeč), And. Sancin (Kudro), Jožef Vaentič, Ant. Sancin (Drejač Jadre), Ivan Šuman (Bet), Ivan Godina (Fignje), Lovro Sancin (Sile), Ivan Godina (Packo-Fule), Jožef Godina (Fule), Ivan Sancin (Skomadre), Matija Sancin (Drejač), Ant. Flego (Cako), Ivan Sancin (Toč), France Sancin (Toč), Silvester Verk. — Rocol: Klun Ivan Marija, Cergol Jožef Marija, Slaminič Matija, Andrej Benčič 370, Anton Opara, Jernej Benčič, Andrej Škelan, Gašpar Renan, Jernej Gerdol, Jožef Tavčar, Iv. M. Kante, Iv. Marije Benčič, Jožef Jelušič, Anton Miklavc, Andreja Benčič 334, Jožef Benčič, Gergolj Andrej, Mare Andrej, Iv. Mar. Ferluga, Iv. Marija Žvab, Anton Žvab. — Kadin: Martin Klun, Ant. Klun, Josip Klun, And. Purič, Jakob Purič 113, Ivan M. Purič, Jakob Purič 107, Dragotin Rustia, Franc Nadališek, Ivan Marc, Miha Marc, Jakob Spozapan, Franjo Spozapan, Anton Pregare, Jožef Križmančič, Jožef Martinčič, Jožef Purič, Jožef Križman, Anton Marc 544, Jožef Rojic, Jožef Čok, Jožef Marc, Anton Ferluga. — Lonjer: Martin Pečar, Andrej Čok, Anton Pertot, Miha Čok, Iv. M. Čok 34, Jožef Čok, Ant. Borovina 33, Matija Čok 23, Ant. Gombač, Jožef Gombač, And. Glavina, Anton Čok 10, Luka Pečar, Ivan Čok, Iv. Mar. Čok 42, Jožef Pečar. — Verdela, Sv. Ivan: Ant. Trobic, Nadlišek Stefan, Vatovec Ivan M., Vatovec Jože, Karneč Anton, Hrovatin Ivan Marija, Živic Franc, Godina Andrej, Godina Andrej, Bareto Tone, Gropajc Iv. Marija, Odinal Ivan, Nagode Jožef, Mlač Tone, Udovič Iv., Godina Andrej, Martin Sah-r. Marc Jože, Mlač Tone Lokanc, Mlač Anton, Jurkič Iv. Marija, Vatovec Jakob, Taučer Tone, Hušo Ivan Maria, Fonda Andrej, Afrič Andrej, Zahar Ivan Maria, Črnigolj Franc, Črnigolj Ant., Kolonbin Andrej, Hrovatin Ant. — Kolonja: Juljan Jože, Hrovatin Fr., Hrovatin Andrej, Boncel Jože, Padovan Miha, Ferluga Jože, Ferfolja Karl, Bislak Peter, Biščak Marija, Ferluga Valentin, Ferluga Andrej, Rihter Ivan, Nadlišek Lovrenc. — Škorkola: Senica Iv. Maria, Dolinar Iv., Črnigolj N., Jakob Turk, Blaž Cobou, Jožef Micheluzzi. — Greta: A. Pogorelec, Loranc Gombač, Juri Sušm-š, Janez M. Sancin, Anton Daneu, Jožef Daneu, Anton Katalan, Janez Koščman, Val. Bolča, Andrea Barič, Tomaž Sverca, Janez Žigon, Franc Pertot, Anton Kraicar, J. M. Patelin, Iv. M. Ferluga, Iv. Rebek. — Rojan: Ferluga Jožef, Ferluga Jožef Škandela, Ferfolja Franc, Primožič Jožef, Primožič Anton, Jožef Pertot gostilničar, I. M. Božič, Požar Josip. — Barkovlje: Andrej Martelanc, Matija Pertot, Franc Pertot, Luka Pertot, Josip Znidarčič, And. Pertot (Pndla), Miha Vodopivec, Pertot Jernej starešina, Pertot Jakob mežnar, Breclj Juri starešina, Kanduš Janez, Škabar Matija, Matija Martelanc, Franc Martelanc, Karol Martelanc, Stare Andrej. — Opčine: Šošič Ivan Marija 200, Šošič Ivan Marija 133, Franc Križ, Matevž Hrovatin, Anton Vremec, Jurij Hrovatin, Miha Malalan, Anton Škerlovaj, Anton Šošič 194, Iv. Daneu, Jožef Hrovatin, Anton Šošič 163. — Piščanci: Ivan Piščanc, Lovrenc Piščanc, Jakob Piščanc. — Bane: Luka Vidau, Hrovatin Jan, Ban Anton. — Bazovica: Miha Urbančič, Franc Srdcu, Peter Križmančič, Jožef Gergič, Ražem Andrej star., Ražem Andr. ml., Miha Gergič, Andrej Marc. — Padrič: Gergič Martin 31, Gergič Jožef 11, Gergič Andrej 10, Peter Gergič 7, Gergič Andr. 24, Kalc Stefan 25. — Trebče: Jakob Strukelj, Čuk Anton Pandur, Kralj Valentin, Kralj Anton starešina. — Gropada: Anton Vidau, Miha Kalc, Gregič Jernej, Mužina Luka, Jožef Milkovič. — Sv. Križ: Kristjan Košuta, Stefan Sirk, Martin Košuta, Matija Košuta, Janez Ž. rjal, Janez Furlan, Anton Tence, Kristjan Košuta II, Anton Košuta, Gašper Tence, Jakob Sedmak, Jožef Tence, Miha Košuta, Franc Košuta, Anđ. Maganja, Fr. Sedmak, Janez Sirk, Lovro Tence, Martin Košuta II, Janez Košuta, Jožef Košuta II, Martin Sulčič, Jožef Trčak, Matija Sulčič, Janez Stefančič, Anton Košuta II, Miha Žarjal, Stefan Sedmak, Jožef Košuta 194, Jernej Kralj, Jožef Tence 79. — Prosek: Ivan Godina, Kristjan Lukša Fr. Milič, Jakob Zaharija, Andrej Versa, Ant. Briščik, Silvester Ukmar. — Kontovelj: Andrej Gerlanc, Anton Stoka, Miha Stare, Simon Prašel, Jakob Stoka, Jožef Stare.

Odbor polit. društva Edinost.

PODLISTEK.

Málaviká in Agnimitra.
Indijska drama Kálidásova.
Na slovenski jezik preložil
dr. Karol Glaser.

(Dalje).

Ganadasa (nastopivši)
Slehnerni človek visoko čisla podedovano vednost; da pa jaz ples tako visoko cenim, za to pa imam tehtne vzroke, kajti:
„Bogovi ples najrajši gledajo“
Tako nam modri pravijo možje;
Razdelil ga na dvoje Rudra je,¹
Ko se je združil s krasno Umico.
Ples nam predstavlja raznovrstni svet
Ko znana trojna² lastnost vodi ga.
Okusa raznega so seer ljudjé,
Pa skupna radost vsem je vender ples.
Bakulávaliká (pristopivši).
Gospod pozdravljam te.

¹ To se nanaša na androgynično podobo Šivovo, ki kaže moško in žensko polovico. Rudra je drugo ime za Šiva, ki je vzel Umico — jaz sem pritaknil slovensko ca, Umica, — Himálajovo hčer za ženo. Glej vstopno molitev stih 3.
² Sattvam = dobrota, radžas = strast, tamas = duševna temota.

Ganadasa.
Bog ti daj zdravlje in dolgo življenje.
Bakulávaliká.
Kraljica Vas praša, ali Vam učenka Málaviká kaj sitnosti dela v podučevanju?
Ganadasa.
Nikakor ne; le povej kraljici, da je izredno spretna.
Karkoli jo učim v umetnosti, Takoj razume in mi vrne uk.
Bakulávaliká.
(Za se) vidim uže, da bo Iravatijo izpodrinila. Učenka tedaj izpolnjuje vojo dolžnost, ker je učitelj takó zadovoljen.
Ganadasa.
Ker se take lastnosti zelo redka nahajajo, bi rad vedel, od kod je kraljica dobila to krasno stvarco?
Bakulávaliká.
Deklica ima brata iz niže kaste, z imenom Virasena, ki ga je kralj imenoval poveljnikom mejni trdnjavi na reki Mandákiní; ker je spretna v raznih umetnostih, jo je brat kraljici, svojej sestri, v dar poslal.
Ganadasa.
Po njenej lepoti in po njenem obnašanju sodim, da ni nizkega stanu; tudi jaz se poslavim po njej; kajti
Učitelja umetnost množi se,
Učenci spretni še se v njej učé;
Enaka ti je kaplice vode,
Ki v školjkece se v spremeni.

Bakulávaliká.
Gospod, kje je zdaj Vaša učenka?
Ganadasa.
Ravno zdaj tam pri oknu stoji in gleda na jezero; podučeval sem jo v pantominu „Pančanga“, in sem jej dovolil, da si malo oddahne.
Bakulávaliká.
Poslavljam se tedaj od tebe, da morem poročati, kako si zadovoljen; to bo jo gotovo še bolj spodbujalo.
Ganadasa.
Dobro; tudi jaz grem domu, da si malo odpočinem. (Oba odhajata).
Prvo dejanje.
(Kralj nastopi z ministrom Barhatakom, hi drži list v roki. Spremistvo se ustavi v nekej daljavi od njega).
Kralj (pogledavši ministra, ki je tist prečital).
Barhataka, kaj snuje kralj Vidarbski?
Minister.
Svoj lasten pogin.
Kralj.
Rad bi slišal zdaj njegovo poročilo.
Minister.
To nam je zdaj pisal. Tvoja visokost mi je ukazala: „Kraljevič, Mahasena tvoj stričnik, je menil me pohoditi obljubivši mi, da namerava stopiti z mano v sorodstvo. Mejni stražnik ga je pa med potom napal in vlovil. Na me se ozirajé reši ga z ženo in sestro vrede. To tirjaje

pa se nisi ravnal po odnošajih med enakorodnimi vladarji: «Vaša Visokost ne sme s temi ali unimi potegnoti». Pri tem napadu se je zgubila sestra; hočem jo iskati. Vsakako more to storiti Vaša visokost. Poslušaj moj pogoj.
Če svaka hočes oprostiti mi,
Ki je minister maverskega kralja.
Madavasena rešim krutih spon,
Ki trdo ga držijo v sužnosti.
Kralj.
Kaj? Ta neumnez govori, da me hoče odškodovati? Barhataka, kralj Vidarbski je uže po naravi moj nasprotnik. Zapovej tedaj moji vojski, ki jo vodi Virasena, da uničimo sovražnika, ker se prištevata tistim, ki zaslužijo smrt; saj smo tako odločili.
Minister.
Kakor zapoveduješ, gospod.
Kralj.
Pa vender, kaj pa misliš ti?
Minister.
Ti si povedal to, kar zaukazujejo knjige govoreče o vladanju.
Sovražnik, ki ne vlada dolgo še
In ki se ni utrdil v narodu
Močno, presajenemu je enak
Drevesu; vsak vihar podere ga.
Kralj.
Tako govore modre knjige. Povej tedaj vojskovodji vzrok vojske in daj mu navod.
Minister.
Dobro. (Odide). (Dalje prih.)

Po mestnih volitvah.

I.

Da je patrijotična stranka podlegla v IV. razredu, to se je moralo pričakovati: »Associazione politica« bi bila pač lahko dobila do 500 glasov, da je znala delati, ali ves agitatorični aparat in vse misteriozno delovanje omenjenega društva je vsakemu količkaj večjemu človeku jasno kazalo, da to društvo napravi sijajen fijsko.

Vsa agitacija je bila v rokah sicer pošteni, dobrih, ali popolnoma neskušeni in neuplivihi mladenčev, gospodje odbor- niški polit. društva »Associazione politica« pa so le bogovali in volilec naznanjali svojo voljo, oni so oktrojirali kandidate volilec in se v tem obziru strašno vrezali. Razum slabe agitacije je torej tudi nespreditnost pri postavljanju kandidatov kriva propada, kajti sovražni listi so to slabost dobro izkoristili in na priliko kandidatu patrijotične stranke Artusu kar naravnost očitali, da je bil že dvakrat kaznovan.

Sicer pa naj bode tudi visokej vladi na ubo povedano, da patrijotje nikoli ne zmagajo v 4. razredu, dokler ne bode vlada bolj natančno kontrolirala volilnih aktov in posebno oddajanje in zadrževanje volilnih listkov, v katerej zadevi je magistrat ta pot in vselej tako delal, kakor da je bil odbor društva »Progresso«.

Ali pustimo IV. razred, tam se ni čuditi, da se je zgodilo, kar se je zgodilo; ali kedo bi bil verjel, da Lahoni zmagajo v III. razredu, v katerem je 1972 volilcev in mej temi okoli 900 ces. kr. uradnikov, 300 pa duhovnov, zdravnikov, pomorskih kapitanov, učiteljev in enakih manj ali več vladi prijaznih in od vlade odvisnih volilcev, tega ne bi bil nihče pričakoval in kredentiši so po tej slavnej zmagi gotovo bolj osupli, nego pa patrijotje, kajti take zmage si niso mogli niti v sanjah pričakovati. Naravno je, da so začeli ozbiljno premišljevali, kedo jim je naklonil tako sijajno zmago. Da je bila zmaga sijajna, to se lahko razvidi iz tega:

Od 1972 volilcev jih je prišlo volit 1762 in od teh so dobili lahonski kandidati toliko le glasov: dr. Biasoletto 943, dr. Beacco 943, Filip Artelli 920, Viktor De Rin 916, dr. Dompieri 901, Salvator Ventura 901, Turek Eduard 896, Wiesberger Gustav 896, Jellersch Karol 880, Holzner Henrik 876, Riedmüller Adolf 874, profesor dr. Vierthaler 874. Patrijotični kandidati pa so dobili največ 807 in najmanj 760 glasov.

Razložek mej najboljšim Progressovcem in najboljšim kandidatom patrijotične stranke je torej znašal 136 glasov. Na podlagi teh števk torej soujo radečkari sami, da je moralo najmanj kakih 160 uradnikov in vladi obvezanih glasovati za Progress. kandidate. Stvar je posvem jasna, kajti, ako bi bilo šlo vse v redu in bi bili za vlado glasovali vsi, kateri so jej bili manj ali več zavezani, bili bi morali kandidati patrijotične stranke dobiti najmanj 1000 glasov in to celo potem, ako bi se bilo tudi par sto vladi obvezanih in prijaznih volilcev vzdržalo volitve.

Da torej Progressovci stvar iziskujejo in pravijo, da so jim uradniki največ pomagali, to je čisto naravno, kajti gotovo je po napravljene računne, da je moralo okoli 160 uradnikov, duhovnov, učiteljev itd. glasovati za Progressovo stranko, to pa ne kaže nič drugega, nego skrajno pokvarjenost v Trstu. Progressovci, posebno pa nekateri Avstriji bolj prijazni liberalci po svojem organu »Il Mattino« Slovencem in polit. društvu Edinost spodbujajo ta volilni manevar, kar pa ni le neresnično, temuč tudi neumno izmišljeno: ker v prvo noma društvo Edinost niti 10 uradnikov v svojem imeniku, drugič se društvo Edinost ni najmanj počelo za mestnimi volitvami, ampak čela v rezervi, da po mogočnosti se reš. ust. a strijske zastave v Trstu, pri kateri patrijotičnem boju ga bodo pa še celo takozvani patrijotje a la Križanec in Burgstaller nadlegovali. Je uže mogoče, da je tudi kak slovenski posamezni uradnik glasoval za Progresso, ali pozvedeli smo iz čisto dobrega vira, da so glasovali tudi nekateri uradniki italijanske in nemške narodnosti, da so glasovali posebno mnogi tudi neodvisni Nemci za lahonske kandidate, in javna skrivnost je, da nekateri italijanski uradniki uže od nekdanj glasujejo s Progressom.

Koliko so slovenski uradniki skrivni velike zmešnjave, to ni mogoče denes izskovati, ali da bi se le Slovencem in društvu Edinost krivda navalivala na pleča, to je vendar preveč in je znamenje, da bi rad vsak svoje pregrehe zvalil na Slovence. Ne Slovenci, ampak slaba politika takozvanih patrijotov, ki Slovencu nočejo biti bolj pravični, nego Lahoni, okornost pri agitaciji, s kratka popolnoma napačno postopanje društva »Associazione politica« bilo je krivo propada.

Krivo pa utegne biti tudi to, da nekaterim jako vročim patrijotom, morda tudi uradnikom, uže priseda šopirjenje Lahonstva v Trstu in ti so morda hoteli s tem korakom provocirati skrajno postopanje vlade. — To zadnje menenje je močno razširjeno v patrijotičnih krogih in letisti ga ne sliši, ki ga noče poslušati.

Čudno je tudi to, da je baš letos propala patrijotična stranka v III. razredu, v katerem je imela od nekdanj svojo glavno moč, baš letos, ko se je ta razred pomnožil za 140 volilcev (konsortov) samih c. k. uradnikov. — To vse so dogodki, ki dajo mnogo misliti, naj bi jih v merodajnih krogih ne jemali na lahko stran. — Mi Slovenci smo dobri v sil; ali ne bi bilo prav, da nas smatrajo vedno za dobre poslušene in državi koristne? Mi ne poznamo politične felonije, katero nam nekateri spodbujajo.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš cesar je neki, če je verjeti Citta di Brescia, grafu Robilantu, ko je ta odpotoval z Dunaja, zagotovil, da obišče kralja Humberta, in sicer se ima to zgoditi letos po leti v gradu Racconigi na Piemontškem. Cesarja bo spremljala tudi cesarica, prestolnik Rudolf, grofa Taaffe in Kalnoky.

Ceskí deželni zbor se je 18. t. m. pečal s predlogi Plenerja in Trojana. Poročevalec Faček si je pridržal besedo po sklepu razprave. Govorili so: Plener, kakor poročevalec manjšine, Schmeykal, Matuš, Schar Schmidt, grof Palffy, Bareuther, Gregar in Knotz. V večernej seji je izjavil deželni namestnik nasproti Bareutherju, da nino-bene okrožnice izdal o zadevah nemškega Schulvereina.

V gorenje avstrijskem deželnem zboru je bila 18. t. m. dolga razprava o predlogu, naj se omeje ženitve. Deželni namestnik je dokazal, da se je število nezakonskih otrok zmanjšalo, ker se je odpravila dovolitev za ženitve. Dotična osnova je za strogo ženitno dovolitev. Pri glasovanju se je sprejel zakon po odsekovih predlogih.

Solnograški deželni zbor se je 18. t. m. zaključil.

Koroški deželni zbor je bil 16. t. m. zaključen.

V ogerskej poslanskej zbornici je 15. t. m. zagovarjal Tisza vladino finančno politiko. Naglašal je tudi boljše (?) razmere na Hrvatskem, kder se večina hori za obstoječe razmere z Ogersko. Tudi gledé narodnostnih zadev se je mnogo zboljšalo. Da se je ogerski kredit utrdil, to priča, da je vlada vedno svojo dolžnost storila. Nazadnje je Tisza naglašal gospodarska dela.

Ogerska gosposka zbornica je 16. t. m. sprejela s precejšno večino zakonsko osnovo gledé podaljšanja mandata državnih poslancev.

Ogerska poslanska zbornica je imela 18. t. m. jako burno sejo. Sklenola se je splošna razprava o proračunu. Finančni minister in poročevalec Hegehus sta proračun zagovarjala v daljših govorih. Potem je ministriški načelnik zavrnol očitanje poslanca Szabo, da nekdo njegovih prijateljev državna posestva za tretji del vrednosti prodaje. Začelo se je klicati: »Povedite ime!« Szabo pa tega ni hotel storiti, ampak zahteval je preiskavo pod njegovo kontrolo. To je povzročilo velik nemir in hude napade, naposled pa se je Szabo toliko udal, da je zagotovil, da hoče ime povedati ministriškemu načelniku pred štirimi očmi.

Nova vojna torpednica »Panthera« je uže odpipla z Angleškega proti Pulji.

Vnanje dežele.

Srbsko-bolgarski razpor. V Agence Havas se 15. t. m. poroča iz Plovdiva: Iz Sredca došli poslanci, ki so šli pozdravit kneza, prinesli so zagotovilo, da je več velevlasti uže v načelu dovolilo združenje Bolgarije in Rumelije in da je prašanje zdaj odvisno od dovolitve turške vlade. To zagotovilo je vzbudilo veliko radost. — Knez Aleksander je poslal telegram vsem okrajnim načelnikom, v katerem izreka zahvalo ljudstvu za čestitanje dobljenih zmag. — Poročilo iz Belega grada od 16. t. m.: Garašanin je odbil zahtevanje velevlasti glede razoroženja, ker se mirovne sprave še niso pričele in Srbija mora biti pripravljena na vse, toliko bolj, ker je v premirju pogojena odpoved miru in ker skupna nota velevlasti ne daje poročstva, da tudi Bolgarija razoroži. — Iz Aten se 16. t. m. poroča: Grška vlada je velevlastim odgovorila, da razoroženje ni mogoče. Ako bi kralj bil družnih misli, odstopi ministertvo.

Zadnja poročila z vshoda so jako vznemirljiva. Srbija je sklicala vso vojsko pu-

orožje in zbrana mora biti do 24. t. m. Grška vlada pa je brzojavno naročila Krupu v Essen, naj brez odloga pošlje naročene kanone. — Na Kreti se na taborjih sklepejo resolucije, naj se Kreta združi z Grško.

Mej Rusijo in Turčijo, kakor se trdi v nekaterih krogih, za resnico tega pa mi nismo odgovorni, sklepa se neka vzajemna zveza za brambo in vojno; vsled te zveze bi se rujskim vojnim ladijam odprla prosta pot skozi Dardanele.

Papež je 15. t. m. sklical tajni konsistorij i mej družimi prekoniziral tudi tar-novskega škofa.

Papež je poslal encikliko vsem nemškimi škofom; v njej izreka on svoje upanje, da k malu pride dan, ki prinese cerkvi na Nemškem boljše čase; papež se ni ustrašil nobenega truda v dosego tega, da se odpravijo zakoni, ki napravili pruskim državljanom strah in nadlogo; on je najvišjim državnikom izjavil sklep, da se u la njih volji, kolikor to dopuščajo božji zakoni in dolžnost vesti. Papež določno zahteva po polno svobodo gledé odgoje duhovnikov, opazuje, da se cerkveni služabniki lahko usluže pridobé za človeštvo pri prašanji o delavcih in govori nazadnje o svobodi katoliških misijonov z stališča svobodnega razvijanja katoliške cerkve in osobito odgoje katoliških misijonarjev na Pruskem.

Iz Rima se poroča v »Pol. Corresp.«, da ima poslanec general Pazzolini edino nalogo, da sklene mej Italijo in Abesinijo prijateljsko in trgovinsko zvezo i da se vsa druga poročila neresnična.

Nemški državni zbor je z lastnoročnim cesarjevim pismom sklican na 28. t. m.

Bismark se je papežu zahvalil za poslani red in za posredovanje mej Nemčijo in Španijo v Karolinskem prašanji. On izreka svoje zaupanje v papeževo nepristranost in pravi, da se je nadejati, da bo papeževo delo stalno. Sklepa pismo s zagotovilom, da se vselej poprime vsake prilike, ki se veže z dolžnostjo, da papežu svojo zahvalo skaže.

Novi francoski vojni minister general Boulanger se je neki zavezal, da prihrani 40 milijonov frankov v proračunu za vojsko. Zvedenci trde, da je to lahko mogoče, ker je v vojski mnogo zelo dragih, pa popolnoma nepotrebni uradov, in mnogo tudi tacih, pri katerih se s preuredbo lahko veliko prihrani.

Angleško ministerstvo je sklenolo, več določb odpravljenega irskega poslinega zakona zopet uvesti, da se zatarejo nasilstva, katera se godé posameznim osobam.

Egipt je pravo torišče spletka in kovarstva. O tem smo poročali uže večkrat. Zato pa ta dežela vedno bolj propada, i ni upanja, da se tam stvari na bolje obrnó, dokler se te dežele ne podvrže kaka velevlast, kar se zgodi prej, ali slej, a ne brez hudih bojov. Francoski poslanec je sicer dobil ukaz, naj se prepriom, kolikor mogoče umika, a naj se tudi briga za francoske interese. Angleži so v Egiptu v večno večjeji zadregi. Muktar paša in angleški poslanec Drumond Wolff sta si navskriž, Sudanci pa vedno bolj proti Egiptu prodirajo. Boj ž njimi pa je zarad njihovega fanatizma silno težek. Angležem bi najbolj ugajajo, ako bi se iz egiptovske in sudanske mreže oteli, ker imajo uže tako nad glavo posla z birmansko vojno, z irskim prašanjem, in tudi avfgansko prašanje lahko še na površje pride.

DOPISI.

Iz Bazovice 29. januarja. (Izv. dop.) Pri nas se pripravljamo na volitve; vasi Gropada, Padrič in Bazovica so vse edine za doseданjega našega poslanca, g. ženiirja Živca. Tudi v Trebčah in na Občinah so mnogi možje, posebno taki, ki ne spremljajo menea, kakor kameleoni barve, za Živca, za katerega so si pred par mesci segli v roke. Vse bi bilo prav in dobro; le g. Burgstallerju ne da mirno spat naša sloga; on ta pot sicer ne kandidira sam, pač pa je po nekakem primoral našega rojaka, sicer mirnega in poštenega moža, g. Ivana Danela, da kandiduje. Da bi bil g. Danen svojo kandidaturo poprej napovedal in pošteno pod praporom »Edinosti« kandidiral, mi bi ga bili morda z večino volili, ali da se je dal za hlapca in orodje onemu gospodu bankskemu lordu, kateremu je ves okraj po pravici podpisal in poslal nezaupnico, to mlademu gospodu zamerimo; Burgstaller jeve roke niso prave roke za nas,

in kedor njemu in njegovim postranskim namenom služi, se nam ne more prikupiti. Vso čast g. Ivanu Danelu, njega ne mrzimo, le to mu zamerimo, da se da rabiti za orožje intrige proti društvu Edinost. Te dni je nek brat g. Ivana Danela, kateri brat pa pri nas ne uživa toliko ugleda, kakor g. Ivan, po vseh naših kontradah preveselo kortješoval za svojega brata in je celo pravil, da za njegovega brata je sam guvernator itd. *) To vse ni tako, to je vse g. Burgstallerjeva izmišljotina. Preiskava pokaže zlorabo guvernatorjevga imena. G. Iv. Danen bode pri nas le pridobil in postane še gotovo naš poslanec čez kaj let, da se le ne ponizuje za orodje bankskega lorda, kateremu bi svetovali, naj gre rajše pomagati nesrečni »Associazione politica« v Trstu, ki je zgubila tla pod seboj, in katere odborniki je tudi on, v okolici pa naj pripusti polje Edinosti, ki je na vsak način uže več koristila Avstriji, nego visoko leteče fraze kacega cikorjaškega patrijota, ki avstrijski čut meri po praznih luknjah svojega kaputa.

Italijanski patrijotje sami priznavajo, da mora Edinost zdaj čast rešiti, naj jo v tem ne ovirajo odborniki »Associazione politica« v družbi kacega abbé in veselega bratskega kortješa.

Neutralnost duhovščine v T. in O. v tej zadevi bi bila tudi Bogu in ljudem všeč, kajti cikorjaš, bogatajec Bokulič in duhovščina ne stoje lepo pod enim klobukom.

Na Krasu 14. jan. (Mučenje živali).

Večkrat opazujem voznike s Kranjskega, ki vozijo deske, les, seno in drugo blago skozi Lokev, Sežano, Komen v Trst, da ubogi živali nalože na voz toliko blaga, da komaj voz vleče in težko sope uklenena v jarem težkim tovorom.

Tu in tam mora uboga žival prehoditi strme vrhe in poti, tako da večkrat obnemore in jej morajo priklenoti tako imenovani »svorajti« (priprego).

Pri tej priliki se uboga žival, ker ne more voza dalje vleči, strašno prelepava in voznik kolne ter razsaja liki besen. Uže rajnik kanonik Stanič je bil ustanovil »truštvu zoper trpinčenje živali« in jaz mislim, da bi morala biti tudi dandanes postava veljavna, ki pripoveduje trpinčenje živali. Našim merodajnim oblast-nijam toplo priporočam take mučitelje vprežne živine ter jim nasvetujem, naj ostrim očesom pazijo na tako zločinca, katerim se žival ne smili, da se ostro kaznujejo.

Pa naj prilično še nekaj omenim, kar mi srce teži in česar sem uže večkrat opazoval.

Tukaj po Krasu se dobi tu pa tam na stobne metrov globoke jame. »fojbe« ali »globočnice« imenovane, katere so za ljudi, osobito za otroke zelo nevarne.

Uže večkrat se je povdarjalo, naj bi se okoli teh nevarnih jam napravile kamenite ograje (saj kamenja ne manjka), da ni se po tem takim morebitnim nearnostim v okom prišlo, a vse zaman.

Tukaj po Krasu imajo grdo navado, da mačke, pse, osle itd., katerih se hote iznebiti, kar žive (!) v one jame mečejo ali pahajo. Vsled tega se dogodi, da uboge živali po cele tedne dni v takih jamah trpe ter od lakote pojemajo. Večkrat se sliši iz takih jam psa lajati in mačke miavkati, kar svedoči, da je kedo tako žival živo v jamo vrgel.

Videl sem nekoč kmeta, ki je starega osla pripeljal k jami; zaktel se je vanj — hoteč ga pahnoti v brezno, a osel se je umaknol in malo, da ni kmet te-lebnol v propad ter bi se bil k mali uresničil pregovor: »kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade«.

Ko sem potem moža podučil in njegovo postopanje obsodil, češ, da se osla na drug način lahko znebi, t. j. da ga lahko ubije tako, kakor se sploh take živali usmrte, odvedel je osla domov.

Drugi bratec! Takih slučajev nahajamo na Krasu na stotine. Te dni sem šel mimo take globoke jame in iz nje slišal psa mlo lajati. Psa je gotovo kedo v jamo vrgel in uboga žival je klicala na pomoč.

Prašam: Ali nema oni, ki tako neusmiljeno s živalmi ravna, kamenitega srca?

In vendar se temu zlu ne more še v okom priti in če tudi bi se pse, mačke in druge živali po tako zvanim »prekim sudom« takoj usmrtilo, vendar se po Krasu žive pse, mačke itd. v jame mečejo, da tamkaj za lakotjo poginejo. Prašam: zakaj one živali raje ne postrele? Puška, modnika in svinca se vsakej vasi dobi. In ako bi tega ne bilo, saj se žival lahko na hiter način usmrti in potem mrtva v jamo vrže.

Kdor živo žival v jamo vrže, kaže pokvarjeno in hudobno srce, zato dotičnim oblastnijam priporočam, naj pazijo na take zločinca, da se ostro kaznujejo. Gg. župan, bodite oprezni in ne dovolite, da se živali tako muči. Gg. duhovniki in učitelji naj otroke svare, a gg. uradnike slovenstvistov prosim, da bi to blagovolili ponatisnoli.

*) Kakor smo poizvedeli na pravem viru, je to neresnica izmišljena po lordu v svoje namene. Ur.

Domače in razne vesti.

Volilcem okolice! Kedor od volilcev ni dobil še volilnega lista (škede), naj gre sam po nje na magistrat najdalje do sobote popoldne ob 2 uri.

Volitve v II. mestnem razredu so tudi uže končane in so izvoljeni z veliko večino te le kandidatje Progressove stranke: dr. Cimbon, Cesare Consolo, Hermet, dr. Janovitz, dr. Morpurgo, dr. Piccoli, Poglayen, August Raskovich, L. Vianello, E. Zoy, ti kandidacije so dobili od 210 do 220 glasov, mej tem ko so do bili kandidatje patrijotične stranke 79 do 87 glasov. V soboto bude volil I. razred; tam je nade, da spravijo patrijotje vsih 12 kandidatov, tako sicer, da bude potem desnica v najboljšem slučaju štela z okolično vred 18 glasov ter da bodo imeli Progressovci celo 2 tretjine večine. Kako se bodo dalo vladati s tako večino, to pokaže prihodnost.

Kikoroški adjutant Bokalič nekda zdaj prav pridno agituje za gosp. Daniela. Ne vemo, ako služi to na čast kandidatu.

Občnega zbora tržaške slovenske čitalnice v nedeljo 17. t. m. udeležilo se je okoli 50 udov. Po predsednikovem pozdravu prečita tajnik letno izvestje, iz katerega je razvidno, da je odbor v prošlem letu neutrudno delal za razvitek društva in da čitalnica šteje denes okoli 190 udov. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je odbor izvrstno gospodaril, kajti račun kaže, da je imelo društvo konec leta lepo svoto v denarnici, pa nobenega dolga. Živio g. denarničar Anton Truden!

Izvolil se je konečno odbor in izvoljeni so bili: za predsednika M. V. Živic, dež. poslanec, za podpredsednika gospod Anton Truden, za blagajnika Ivan Mankoč za tajnika profesor Ivan Mohor, za odbornike: Gurič Josip, trgovec, Kavčič Josip, c. kr. uradnik, Mankoč Josip, trgovec, Pekić Ivan, trgovec, Viličić Hinko, c. kr. uradnik. Namestniki gg.: Bunc Ivan, ces. kr. učitelj, Lovro Žbav pisatelj in Faražič Ivan, c. kr. uradnik.

Po našem menjenju je odbor prav dobro sestavljen in se je nadejati, da bude naša krasna čitalnica pod njegovim vodstvom še bolj napredovala, nego je dosedaj; tudi se nadejamo, da bude ta odbor popolnoma kos težki nalogi, katera ga čaka v teku tega leta, ko se bude slavila petindvajsetletnica naše čitalnice, katera mora na vsak način sijajno izpasti se sodelovanjem vseh tržaških slovenskih društev.

Razpisana služba. V mestnej bolnici je razpisana služba zdravnika primarja za kirurški odtelk letna; plača znaša 1000 gl. in doklada 200 gl. Prosilci morajo biti avstrijski državljani in doktorji vesolnega zdravilstva. Prošnje se imajo vložiti do 15. februarja pri mestnem magistratu oziroma po predstoječih gosposkah, v njih je navesti tudi starost, znanje jezikov in morebitne javne službe.

Socijalistična kazenska obravnava v Trstu. 26. t. m. bo v Trstu kazenska obravnava zoper tri hudo delstva udeležitve tajnih družb zatožene osebe, ki so: Josip Grusovin, Ivan Longhi in A. M. Gelcich. Prvo sodnik te zanimive obravnave bude deželnega sodišča svetovalec Sciols, prisodniki pa gg. Indoff, Werk in Danelon.

Vožnje mej Trstom in Črnogoro. V Trstu se za gotovo pripoveduje, da se spomladi pridno redne parniške vožnje mej Črnogoro in Trstom, pa tudi mej Črnogoro in Benetkami. Vsak drugi dan odpluje parnik iz Bara ali Ulcinja v Trst ali Benetke. Črnogorskega senata načelnik Božo Petrović se napoti v Petersburg, da dobi potrebni zajem za to podjetje.

Kmetijsko predavanje v Renčah. Gosp. prof. Kramar bude predaval v Renčah v nedeljo dne 24. t. m. po poludanskem božjem službi o peronospori in o cepljenji trte.

Tržaške novice:

Slovenska čitalnica v Trstu (Monte Verde) priredi v soboto 23. januarja 1886. svoj prvi letošnji ples s tombolo. Po velikih pripravah in po občnem zanimanju za naše najodličnejše društvo soditi, bude udeležba mnogobrojna in zabava jako živahna.

Napad. 23. letni okoličan Franc Pri-mozič iz Rojana je bil sinoči na potu proti domu napaden od dveh potepinov, katera sta ga ranila z nožem v obrazu, — ker sta videla da se bliža pomoč, sta urno pete odnesla.

Nesreča. 63 letni mešetar Rajmund Voska se je včeraj zgrudil na lesnem trgu in precej mrtve ostal.

Trije delalci so te dni ponesrečili pri delu in so jih morali nešt v bolnico.

Neverjetno. Poreč (Parenzo) so proglasili Lahoni za čisto italijansko mesto, saj je tam gnjezdo italijanske propagande. Kako je torej svet osupnul, ko mu je telegraf naznanil, da so te dni pri mestnih volitvah v Poreču Hrvatje v III. razredu zmagali z 150 glasovi večin. — Ali ni to najslajnejši dementi za lahonsko laži!

Podaljšanje Rudolfove železnice.

Koroški deželni zbor je v seji 15. t. m. izjavil, da ga je volja, dovoliti denarno podporo za podaljšanje Rudolfove železnice, in vlado prositi, da železnico Loka Divača kakor hitro mogoče izvrši ter do Celovca dodela. O tej zadevi se je unela daljša razprava. Ghon je predlagal, naj se ta predlog ne sprejme, ampak naj se pošlje prošnja vladi in državnemu zboru, da se izvrši železnica čez Ture planine pred vsako drugo progo. Schnablegger je predlagal, naj se podaljša Rudolfova železnica do morja in naj se pri tem jemlje ozir na Koroško. Jesering, Hibler, Luggin in poročevalec Canaval so govorili za progo Celovce, Ljubelj, Loka.

Vabilo k veselici, katero priredi »Sežanska čitalnica« v nedeljo dne 24. januarja 1886, leta v dvorani hotela »Tri krone«. Spored: Lepi naša domovina, poje domači zbor. — S. Gregorič: Nevesta, deklamacija. — Nočni mir, poje domači kvartet. — Daniel, poje domači zbor. — »Gluh mora biti,« burka v 1 dejanji. — Ples. — Pri plesu kakor mej posameznimi točkami svira izvrsten kvintet Peinelt-ov. — Vstopnina 50 soldov za osebo. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Veselični odbor.

»Popotnik,« list za šolo in dom je izšel te dni v Mariboru in ima nalogo gojiti narodno zavest, vezati šolo z hišo in pospeševati strokovnjaško in občeno izobraževanje našega učiteljsstva na podlagi mile slovenščine. Priporočamo ga učiteljem.

Krivična vaga in mer. Ministerstvo notranjih opravil je dogovorilo s trgovskim ministrom vsem uradnim vladam ukazalo, naj vsem političnim okrajnim gosposkam naroče, da ostro postopajo zoper one, ki s krivično vago in mero ljudstvo varajo in da sploh skrbno pazijo, da se nare be tržne policije natančno spolnujejo. Za Trst je bilo tega ukaza zelo treba, naš mestni magistrat se premalo briga za to važno stvar; pa kaj se hoče, on ima druge, višje — mune.

Oderuštvu v Italiji. V nobenej deželi ni oderuštvu tako vkoreninjeno ni razširjeno, kakor v Italiji. Poročilo senatorja Viteleschi, tiskano v »Inchiesta agraria«, o tem to le pripoveduje: V občini Cisterna, provinca Velletri, ima mali posestnik le takrat upanje, kaj na posodo doniti, ako plača 40 do 50 odstotkov obresti. Denarja tako pomanjkuje, da zemljiški posestniki morajo setev skoraj popolnoma opuščati. Kreditnih bank tam ni. O Teračini piše: Kmet mora pasti v roke oderuhom, ki mu njegove pridelke požirajo. Na posodo se tam ne dobi nič; nekateri milijonarji so tam ustanovili tako imenovane zemljiške kreditne banke, ali manjšim posestnikom nič ne pomagajo. Povsod po deželi oderuštvu zemljišča uničuje.

Štrašen potres, kakor se 15. t. m. poročila iz Novega Jorka, porušil je mesto Ananias popolnoma. Čutilo se je 131 stresov. Koliko ljudi je usmrtenih, to še ni znano. Tudi v drugej srednji Ameriki so bili hudi potresi; gora Kotopaksi je začela ogenj in lavo iz sebe metati.

Velika nesreča na železnici se je pripetila v državi Kili pri Valdiviji. Železniški vlak z vojniki je namreč skočil s tira in usmrtenih je bilo enajst častnikov in 30 vojakov.

Umor v železniškem vozu. Iz Bolonje se 15. t. m. piše: Ko je danes prišel vlak iz Florencia v Vergato, našli so v vekom vozu tretjega razreda mlako krvi, kar je zbudilo sum, da se je zgodilo kako hudo delstvo. Preiskali so toraj voz in našli z silo odprt kovček, v katerem je bila okravljena obleka vsa v velikem neredu. Brez ologa se je napolila komisija po železnici, od kodar je prišel vlak, ter našla v prodoru mej Riolo in Poreto truplo mladega človeka, ki je bil z dvema streloma v senci in prsi umorjen. Morilec so uže našli in zaprli: Če tudi je hudo delstvo tajil, vendar se je dokazalo, da je on morilec, ker so našli pri njem precej denarja, dve uri, več prstanov in druge reči, mej temi tudi medaljon z imenom umorjenega.

Trikrat umri. Pred dvajsetimi leti tako poročila »Düsseldorf Volksblatt«, umri je v Düsseldorfu nek Adolf Wedel v svojem 68 ltu. Njegovo truplo so odnesli v raztelesnico, pa v trenotji, ko se je zdravnik pripravil, da ga raztelesi, probudil se je mrtvec ter rekel smehljajoč: Dovolite, gospod doktor, prosim, počakajte še nekoliko. Minolo je več let, in zopet je prišla smrt po omenjenega moža. Zdaj je mrtvec ležal uže v rakvi, sešli so se pogrebniki, a kar nenadoma potrkala mrtvec na zgornjo desko svoje rakve in ko so rakev odprli, prosil je probujeni pogrebniki, naj mu pozneje skážejo zadnjo čast, ker zdaj je še prezgodaj. Zdaj pa je Wedel v 88. svojem letu resnično umri.

Gospodarske in trgovinske stvari.

iz Sežane 14. januarja 1886. (Javno predavanje g. J. Velikonja, tajnika ces. kr. kmetijske družbe v Gorici o strupeni rosi peronospora viticola). Na prošnjo velicega župana g. Rajmunda Mahorčiča, župana in deželnega poslanca v Sežani, prišel je

gospod Velikonja v Sežano dne 10. januarja. K ljubim slabemu, sneženemu vremenu zbralo se je dokaj ukaželjnega naroda, mej katerim se je opazilo tudi nekoje gospode. Gospod R. Mahorčič predstavil gospoda ter opraviči, da ni več sicer popolnoma slovenščine, a da je prepričan, da gospod nas se svojim predavanjem zadovolji.

Gospod tajnik se je srčno zahvalil ter zagotovil, da bude kolikor mu možno o pretečej trtni boleznih razpravljati, ter navedel nje začetek, razvoj in njeno pogibelj, a tudi pripomočke, kako se o stranjuje in uničuje.

Nekaj let sem se opazuje na trtah, ki nam predrago kapljico rode, neka posebna bolezen. Ta bolezen povzročuje, da listje jame veneti, rujaveti in raz trte padati in to v časih uže avgusta ali septembra meseca, torej preje nego grozdje dozori. Tako grozdje, katero ne more brez listja in sicer svežega (frišnega) listja dozoreti, ostane brez sladkorja (cukra), torej tudi vino, katero se iz njega napravi, nema pravega vinskega okusa, vodeno je, brez prave vinske barve. Komu povzročuje največ škodo ta bolezen? Gotovo našemu ubogemu kmetu. Slišal sem, da tej bolezni pravijo kmetje rosa, da rosa je, a strupena rosa s tehničnim izrazom imenovali so jo: »Peronospora viticola«.

To bolezen so zanesli iz Amerike. L. 1878 so jo zapazili najprej na Francoskem, l. 1879 pa na Italijanskem, in uže l. 1881 se je videla tudi v našej malej deželi na Goriškem. Opazili so jo najprej v Forlanji v Pieris in po družih krajih, potem v Vrtojbi in Bijah — a sedaj je razširjena blizu po vsej Vipavskej dolini in tudi skoro po vsem Krasu.

Ta strupena rosa je gljivica, sorodna onej gljivici (kriptogami) na grozdju, katero preganjamo uže več let se žveplanjem. Vse gljivice, kakor i njim sorodne gobe, žive od sokov mokrote, tako i ta. Sede na hrbet trtnega lista, zaperiči koreninice v meso lista in mozga in sesa sok listov toliko časa, dok se ubogi napaden list ne osuši. Razvidno je toraj, da mora listje raz trte popadati preje ali kesnje, temveč ker se ta bolezen neskončno širi v mokrotnem poletju. Kakor hitre trta ali sploh vsaka rastlina listje zgubi, mora propadati, ne more listega sadu obroditi in s tem zgubi kmet pri nas najboljši pridelek. V bolezni si vsak človek, če le more pomaga, kmet, če vidi, da mu živina oboli, teče koj po živnozdravnika, zakaj bi se i te bolezni ne obvarovali s katerim lekem. Vemo, da gljivice na grozdju (kriptogamen) proganjamo s žveplanjem, a to, čeprav se je skušilo, ni pomagalo. L. 1883 se je poskusilo z živim apnom, v prah stolčenim, potresalo se je po vrhu lista, a to je bilo nepridiprav nepriljavno in tudi škodljivo za človeka, pa tudi zamušno delo.

Na prvi lek doletel je jeden treh bratov v Conegilano na Beneškem, škoda, ime mi je odšlo. Trije bratje, starejši poročen na domu, srečujti župnik v bližnjem vas, a mlajši samcat doma na bratovem domu živeti, imeli so precej veliko posestvo v jednem kosu v Conegilano, menim 21 polja (campi di terra) kakor pravijo tam. Znano je, da v Conegilano raste jako dobro vino.

Mlajši brat, priden delavec, a nekoliko muhast, prvi svojemu starejšemu bratu: Ti vidiš, kako po nekaterih krajih listje raz trte pada, prepusti meni drugo leto, da jih bodem jaz z živim apnom škropil. A kaj, Bog ne daj, ali ne več, da apno škoduje trti, prvič jo razje, a drugič kakšno bude vino, v katerem je apno. Brat vseejedno nekatero trte l. 1883 z živim apnom škropil in glej — o čudo — poškopljene trte so imele vse lepe liste, a nepoškopljene so stale gole kot po zimi.

Leta 1884, se komaj pogodita, da mu starejši brat prepusti pol trt, naj jih z apnom poškopjeva, to se ve da temu se je še le udal, ko ga je brat duhoven v to spodbujal in nagovarjal.

Mlajši brat poškopri nekaj trt jedenkrat, nekaj trt dvakrat, in sicer v maju prvokrat, v juliju drugokrat. Starejši brat pa je se ve da samo kakor po navadi 5-krat trte žveplal, kar je tudi mlajši storil. Konec avgusta sta sprevidela, da se je na onih trtah, koje so bile jedenkrat z apnom poškopljene, poznala sicer bolezen, a le malo, a skoro nič se ni poznala na onih dvakrat poškopljenih, listovi so bili zeleni in grozdje je lepo dozorevalo, na drugaj polovici pa je palo vse listje raz trte. —

(Konec prib.)

Tržne poročilo.

Kava — cene trdne, tendenca boljša. — **Sladkor** — trdna cena, denes stane sladkor v vrečah 23.25 do 24.25. — **Sadje** — br. z kupčije, cene mlahove. — **Petrolje** — stalno na f. 10. — **Domači pridelki** — zanemarjeni. — **Žito** — slabo obrajtano. — **Seno** — stane denes f. 1.50 do 1.80.

Borsno poročilo.

Državni papirji se dobro drže, kurzi so stalni in visoki ter vse kaže, da se še vzdržijo. Kurzi valut slabši.

Dunajska Borsna

dne 19. januarja

Enotni drž. dolg v bankovcih 84 gld 10 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru	84 • 30 •
Zlata renta	111 • 80 •
5% avst. renta	101 • 40 •
Delnice narodne banke	870 • — •
Kreditne delnice	296 • 75 •
London 10 lir sterlin	126 • 25 •
Napoleon	— • — •
C. kr. cekini	10 • — •
Kr. državnih mark	5 • 91 •

Poslano. *)

U predzadnjem številki cenjene »Elinosti« čital sem dva »popravka«, v katerih se i moje ime nabaja. Resnici na ljubo prisiljen sem siedeče obelodaniti:

Dne 24. novembra pr. l. pridem v tiškarsko gosp. Viktorja Dolenc-a v Trst. Ta gospod mi pove in pokaže pismo gosp. Riharda Dolenca iz Slapega; v katerem zahteva, da urednik »Jurija s puša« mora sprejeti v pismu prviti popravek, sicer naj to stvar g. Viktor Dolenc v imenu gosp. R. Dolenc-a izroči kakemu odvetniku, kateri naj postopa po kazenskem potu proti uredniku »Jurija s puša«. — A jaz mu odgovorim, kaj hoče te stvari odvetniku dajati, kaj ni bolje poslati popravek gosp. Dolinarju, uredniku »Jurija s puša«. Če noče on izročiti te stvari G. Dolinarju, naj meni prepusti, mu jo jaz izročim, s tem je bil g. V. Dolenc zadovoljen. Istega dne nekoliko kesnje govorim z gosp. Dolinarjem ter mu stvar razložim; a ta mi odgovori: da nema ničesa proti sprejetju popravka v svoj list, samo mora se popreje pogovoriti. Ako ne bi sprejel popravka v voj list, vrne poslano precej gosp. Viktorju Dolencu. To se je govorilo v pričo dveh gospodov.

Ni res toraj, da je meni gosp. Dolinar direktno obljubil sprejeti oni popravek ali poslano in s tega tudi nisem nikomur izrecno rekel, le res je, da je gosp. Dolinar meni obljubil, da če istega popravka ali poslanega ne sprejme v svoj list, ga neudoma vrne gosp. Viktorju Dolencu, kar pa ni storil, kakor sem pozvezel iz gotovega vira.

V Sežani 13. januarja 1886.
R. Mahorčič

*) Za takove članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velja. Ured.

Št. 4148/85.

V Gorici dne 8. januarja 1886.

Službeni razpis.

Na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici je izpraznjeno mesto ravnatelja, kteri je ob enem tudi učitelj.

Za to službo je določena

a) letna plača 1200 gl. s pravico do 10 odstotnih 5 letnih povišk do dopolnjenega 20 leta službe, — po kteri dobi nehajo ti poviški — in s pravico do penzije odmerje ne po pravilih veljavnih za deželne uradnike.

b) nagrada 200 gld. za ravnateljstvo in oskrbovanje šolske kmetije.

c) pristoje stanovanje.

Zraven tega dobiva ravnatelj mesečnih 15 gld., da preskrbi s tem za šolsko potrebo.

Ravnatelj se imenuje začasno, postane pa definitivno po preteku enega leta, ako se v tem času sponese v zadovoljnost deželnega odbora.

Prošnje z dokazi sposobnosti za izpraznjeno mesto in popolnega znanja slovenskega jezika naj se podajo podpisanimu deželnemu odboru do konca februarja teka leta.

Deželni odbor.

Deželni glavar: Coronini.

400 goldinarjev se išče na posodo za zvršitev študij. Daje se popolno poročstvo. Več pri uredništvu »Edinosti«.

Zdravilni plašter (cerot)

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in kronična in tudi take, ki so se uže spr menile v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in revmatizna v zgloboh, čudno pomaga v ool-čih ah materijskih t. t. d. 50 letna skušnja; z izvrstnim uspehom, kakor razvidno bo neštivilnih spričalnih, katero se morejo pokazati vsakemu — dobiva se le v lekarni

20-24 Rovis, Corso št. 47.

Naravno olje

Iz jeter od polenovke (Biccala) najizhornejše kakovosti, koje za z dobrim vspehom zaukazuj; najboljši mestni zdravniki. — Iz iste kakovosti napravlja se tudi železno ali jodoželezno (ferrato) olje. Zaloga v lekarni G. R. Rovisa, Corso Štev. 47.

